

מסורת הש"ס

א) וַעֲיַן מוֹסֵף לְעֵיל הַ דְּרִי"ה דן, ו) נִלְקַחַן לֹא: ע"ש היטב, א) רש"י וה, ד) עָלוּ בַּפֶּיַךְ בִּיד כְּלִי"ל, ס) נִלְקַחַן כִּד., א) לִקְחַן כִּד. בִּיד כְּתוּב., ו) נְעִישׁ הֵיטֵב., ח) [משיל כן], ט) נְשִׁירָן לְעֵיל בַּתְּמַנָּה, י) וַחֲבִירו ג"כ כִּלְיָהּ,

גליון הש"ס

גב' ל"צ דקבלי' עיל' בבי תרי. לפי' מדקמני זה פוסל זה פוסל היינו בין שהטוב קיבל עליו חב מבי מרי בין שהטוב קיבל עליו כן. א"כ מוכח דבין זמנן ובין כחמול פליגי לפי' תרי פירקין תמי' כממול כדס"ל לרבא שם. רק זמנן כדס"ל לרבא שם. לה אלתנרין תמי' דהכא דקמני זה פוסל זה פוסל דמוכח דמרווייהו פליגי:

הגהות הב"ח

א) גב' שלח ה"ק זה כ"ל ואות כש' נמחק: (ב) רש"י ד"ה ורבנן כו' הגון. י"ב ס"א שאילו היו בעלי דינין בוררין שמה לא יהא הגון ולא יהיו ששים יולין לומר אין אתו יושבין עם זה לפי שמיישקין אותו אבל כשבורר לו זה אחד זה אחד אם אחד מהן אמר איני יושב עם זה אין למוש על כך לילכא כיטופא דלכתמי ד"ה איתקבעו דינא: (ג) ד"ה דקבלו עליו כבי תרי: (ד) תוב' ד"ה כבי וכו' זה שלו ושיהיה השלישי יא:

מוסף רש"י

נאמן עלי. היות דין, אבא. פסול מן התורה לזנוי לא לזכות ולא לחוב, דנפקא לן בפירקין (ח): מלא יומתו אבות על בנים וגו' (לקמן כד.).

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

זה בורר לו אחד. משמע זה בורר לו ז"ד אחד שהן ג' וזה אחד הרי ששה ושניהם בוררין להם עוד אחד הרי ט' והיינו דקא מתמה מאי זה בורר כו' הא בתלתא סגי: **גב' הכי קאמר כשה בורר לו ז"ד אחד וזה בורר לו ז"ד אחד**. וכל אחד פוסל אותו ז"ד

שצירר חבירו ואינו רואה לדון לפניו:

שניה בוררין להם אחד. כלומר אין

יכולין לכופ זה את זה אלא בוררין

ז"ד שיתראו בו שניהם: **ואפי' לזה מלי מעכב**. בתמיה: והאמר ר"א.

לקמן בסוף פירקין (דף סג:): **לא שנו**. אחד אמר נידון כאן ואחד אמר

נלך לבית הוועד כופין אותו והולך

לבית הוועד: **נאלא דקאמר מלוה נלך**

לביט הוועד. דעבד לזה לאיש מלוהי):

כדאמר ר' יוחנן. לקמן בשמעתין:

בערכאות שבסוריא. שלא היו בקיאין

בדין תורה הלכך אפי' לזה מלי מעכב:

זי דינא דרב הונא ורב חסדא.

דמרווייהו כחד מקום: **ועוד מאי זה**

בורר. דמשמע דהכי דינא: **יאל דין**

אמא לאמיסו. דלייתי בעלי דינין

דקבר החייב הרי אני בעלמי צירכמי

האחד ואם היה יכול להפך בזכותי

היה מהפך והדיינין בעלמן נוחה

דעתן להפך צזכות שניה מפני

ששניהם ציררוס: **אא"כ יודעין מי**

חוסם עמהן. שמה יחתמו עמהם עד

אחד פסול ומצטל עדות כולם וממלאו

אלו בנסיס: **ורבנן איס להו דרב**

יסודה. הלכך דעת הדיינין בעינן

שיצברו מי ישב עמהם אדם הגון(י):

ואין נכנסין לסעודה כו'. שגנאי הוא

לתלמידי חכמים לישב אלל עם הארץ

בסעודה: **י' זה פוסל דיינו של זה וזה**

פוסל דיינו של זה. יכול לומר לו לא

אדון לפניו: **הכי קאמר אבל אם היו**

כשרין. שאינם קרובין ולא פסולין

אף ע"פ שהן יושבי קרנות נעשו

כמומחין: **עד שיקבל עליו בפני ז"ד**

מומחה. אלמנא בזמנחין מודה ר"מ:

והא עדים כמומחין דמו. אל אינם

קרובים או פסולים: **דקבלו עליו**

א) כשרי. בתחלת דצריהס קבלוהו

עליהם שנים: **נאמן עלי וכו'**. צדיינין

קמיירי מדקמני ג' רועי בקר:

ואמר

כג.

א א מיי פי' מהל'

סנהדרין הלכה א' סמג עשין לו טוש"ע ח"מ ס' יג סתף א':

ב ב טוש"ע שם סתף ד':

ג ג מיי פי"ב מהל' עדות הלכה א סמג לאחין ריד

טוש"ע ח"מ ס' לר סתף

כד כה:

ד ד ה ו מיי פי' מהל'

סנהדרין הלכה א סמג עשין לו טוש"ע ח"מ ס' יג סתף א':

ה ז ח ט מיי פי"ב מהל'

סנהדרין הלכה יד ופכ"ב הלכה י"ד סמג עשין לו טוש"ע ח"מ ס' י

טוש"ע ח"מ ס' י לב סתף א

טוש"ע ח"מ ס' קע סתף

כ:

ו ט מיי פי"א מהל' טוען

הלכה א' ופי"ה מהל' עדות הלכה א סמג לאחין

ריב טוש"ע ח"מ ס' י לב סתף יג ס' כח סתף א

ס' י מיי ט' סמג שם

טוש"ע ח"מ ס' סו סתף א':

רבינו הגנאל

דיני ממונות בשלשה. זה בורר לו אחד זה בורר לו אחד כו'. אסיק' מתוך שזה בורר דיין אחד וזה בורר לו דיין אחד ושניהם בוררין להם [עדן] אחד יוצא הדין לאימתו והני מילי בבי"ד אחד אבל בשתי בתי דינין לזה לא מצי מעכב כו'. אלעוד דאמר לא שנו אלא מלוה אבל אם אמר לזה לבי"ד הגדול אילנא כופין אותו ודן בעירו. א"ד יוחנן ובערכאות שבסוריא אין כופין וחכ"א שני הדיינין בוררין להן עוד אחד. אסיק' דעת הדיינין להתרות מי ישב עמחן כולי עלמא לא פליגי דבעינן כדנתאי נקי' הדעת שבירושלים לא היו חותמין בשטר עד שידעו מי חותם עמהן. ואין יושבין ברין עד שידעו מי ישב עמהן. ואין נכנסין בסעודה עד שידעו מי נכנס עמהן כי פליגי בדעת בעלי דינין נ"מ סבר דעת בע"ד בעינן ורבנן סברי לא בעינן דעת בעלי הדין: זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה ואקשינן כל כמנייה למפסל דייני ואוקמה ר' יוחנן למתניתין בערכאות שבסוריא אבל מומחין לא והא מדקתני סיפא וחכ"א אימתי יכול לפוסלן בזמן שמביא ראיה שהן קרובין או פסולין אבל אם היו כשרין [אין מומחין אין יכול לפוסלן מכלל דר' מאיר אפילו במומחין פליגי וקתני יכול לפוסלן ושנינן הכי קתני אם היו כשרין נעשו כמומחין ואין יכול לפוסלן. נמצאת חלוקתן בכשריין ולא במומחין

ואמר

מאי זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד. פ"ה דמשמע דלהו ט'

כילד זה בורר לו ז"ד אחד הרי ג' וזה בורר לו ז"ד אחד הרי

ששה ושניהם בורררים להם ז"ד אחד הרי ט' ולהכי מתמה בתלתא

סגי ולא נהירא שהרי משמעות הלשון אינו כן דא"כ ה"ל להקשות

זאמרת דיני ממונות בשלשה אלמנא

סגי והדר קאמר דלריך ט' וי"ל

דאף בתחילה היה יודע כמו שמפרש

אח"כ שזה פוסל ז"ד של חבירו וזה

פוסל ז"ד של חבירו ולא ישבו כ"א ג'

אחרונים כדקאמר המתוך ולא פריך

אלא מלישנא דמתני' דקתני זה בורר

ז"ד וחסבירו כן ולהכי פריך מאי זה

בורר לו אחד כלומר לא סגי בלאו

הכי ומשני כשהו בורר כלומר אין

חוצה ודאי לעשות כן אלא מתני'

מייירי אס אירע כך:

בגון כי דינא דרב הונא ורב חסדא

דאמר ליה מאי קמטרחנא דך

וכו'. פירש הקונטרס שהיו במקום

אחד ולא נהירא דהא אמרי' (ערוכין

ס:): **דרב חסדא לא היה מורה לפני**

רב הונא אפי' ציעתא בזכותא וכ"ש

דדין לא היה עושה בפניו וי"ל שהיו

סמוכים זה לזה חוץ לג' פרסאות: פירש

ברי שיצא הדין לאימתו. פירש

הריצין שאפילו החייב יפרע

צראון ויאמר קושטא דייני שאני בעלמי

ציררכי האחד ואם היה יכול להפך

צזכותי היה מהפך לפוס ריהטא

משמע כך הפירוש שממך שצירר זה

שלו וזה שלו (י) השלישי יאל הדין

לאמיטו בלא עוות שהיא הענין שקול

ולא ירבו מהפכין לחוצה על מהפכין

לזכות ולא להפך:

ואמר

לו דיין אחד שניהן בוררין להן עוד אחד מאי שנא דעבדי הכי אמרי

במערבא משמיה דר' זירא ימתוך שווה בורר לו דיין אחד וזה בורר לו

דיין אחד ושניהן בוררין להן עוד אחד יצא הדין לאימתו: וחכמים אומרים

כו': נימא בדרב יהודה אמר רב קמיפלגי דאמר רב יהודה אמר רב אין העדים

חותמין על השטר אלא א"כ יודעין מי חותם עמהן רבי מאיר לית ליה דרב

יהודה אמר רב ורבנן אית להו דרב יהודה אמר רב לא דכולי עלמא אית להו

דרב יהודה אמר רב ודעת הדיינין כ"ע לא פליגי דבעינן כי פליגי דעת בעלי

דינין ר"מ סבר דעת בעלי דינין נמי בעינן ורבנן סברי דעת הדיינין בעינן

דעת בעלי דינין ילא בעינן גופא אמר רב יהודה אמר רב יאין העדים

חותמין על השטר נמי הכי יכך היו נקי' הדעת שבירושלים עושין לא היו חותמין על השטר

אלא אם כן יודעין מי חותם עמהן ולא היו יושבין בדין אלא א"כ יודעין מי יושב עמהן ולא היו נכנסין בסעודה

שנו אבל מומחים לא הא מדקתני סיפא וחכ"א אימתי בזמן שמביא ראיה שהן קרובין או פסולין אבל אם היו

כשרין או מומחין מפי ב"ד אינו יכול לפוסלן מכלל דר' מאיר מומחין נמי קאמר ה"ק אבל אם היו כשרין נעשו

כמומחין מפי ב"ד ואינו יכול לפוסלן ת"ש אמרו לו לר"מ לא כל הימנו שפוסל דיין שמומחה לרבים אימא לא

כל הימנו שפוסל דיין שהמחוהו רבים עליהם תניא נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל ט' עליו ב"ד שמומחה

לרבים דברי ר"מ והא עדים כמומחין דמי ואמר ר"מ זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה הא איתמר עלה

י אמר ריש לקיש פה קדוש יאמר דבר זה תני עדו עדו למאן ירחמנא פסליה אי לשבועה הימוני

מהימן כבי תרי לעולם לממוזן * לא צריכא דקבליה עליה כבי תרי מאי קמ"ל דמצי הדר ביה תנינא אמר לו

נאמן עלי אבא ינאמן עלי אביך נאמנין עלי ג' רועי בקר ר"מ אומר יכול לחזור בו וחכ"א אינו יכול לחזור בו

ואמר

אבל במומחין אפילו ר' מאיר מודה שאין יכול לפוסלן. תניא נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל עליו בפני ב"ד מומחה לרבים דברי ר' מאיר ש"מ דכמומחה מודה ר' מאיר: זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה דברי ר' מאיר

אמר ריש לקיש פה קדוש יאמר דבר זה תני עוד ובגון דקבליה עליה